

Geacht Aanjaagteam ,

Bedankt voor uw brief van 12 november 2019. Het is goed om te zien dat het naar aanleiding van de omdenktitatie ingestelde aanjaagteam zijn taak voortvarend oppakt. Wij zijn blij met deze uitvraag aan de tien gemeenten in onze regio. De kern van de besluitvorming in het AB is immers geweest dat gemeenten meer lokaal grip moeten krijgen op de jeugdhulp in hun gemeenten en dat zij ook lokaal moeten gaan sturen. Wij zien die lokale sturing als een grote uitdaging die wij graag willen aangaan. Dit kan wat ons betreft alleen maar in de context van een stevige regionale samenwerking. Wij denken dat het model zoals we dat hebben gebouwd in 2015, met de Serviceorganisatie Jeugd en de Stichting Jeugdteams een goede basis is om de regionale en lokale transformatie én de samenhang tussen die twee verder vorm te geven. Wij verwelkomen dan ook graag de denkracht en de ondersteuning van dit team. Op onze beurt willen wij graag onze successen en mislukkingen delen. Wij willen boven alles de komende periode samen met de andere gemeenten, de Serviceorganisatie en de Stichting Jeugdteams met en van elkaar leren.

Hieronder gaan wij in de op de door u gestelde vragen:

1. Welke conclusies trekt u uit de lokale analyse over de ontwikkeling van de transformatie en de kosten jeugdhulp in uw gemeente?

Wij zijn blij met het feit dat er een dashboard wordt ontwikkeld. Het is belangrijk dat iedereen in het jeugdhulp-veld, lokaal en regionaal over de zelfde gegevens en over de juiste analyse van die gegevens beschikt. Vanuit het dashboard van de SOJ zijn nog geen gegevens gebruikt. Op basis van de werksessie die wij hebben gehad is daar onvoldoende deskundigheid voor ontwikkeld. Wij vinden het erg belangrijk om die deskundigheid te ontwikkelen en denken dat we daar meer tijd voor nodig hebben.

Vanuit de rapportage van onderzoeksbureau HHM komt het volgende naar voren:

- 1. Er is een forse stijging waarneembaar in de uitgaven bij de zorgvorm voormalige AWBZ (+60%). Van deze cliënten wordt ongeveer 80% verwezen door de jeugdteam/gemeente, 10% door GI's en 10% door artsen. Als we kijken naar de uitgaven per cliënt is de grootste stijging waarneembaar bij cliënten verwezen door de GI's.*
- 2. Ook de uitgaven in de JGGZ stijgen, zij het minder fors (+20%). De grootste relatieve stijging zijn cliënten verwezen door GI's. Ook de uitgaven per cliënt voor JGGZ verwezen door GI's liggen bijna twee keer hoger dan bij artsen en de gemeente. Hierdoor is het aandeel van JGGZ verwezen door GI's in een jaar tijd ruim verdubbeld.*
- 3. Hoewel het aantal cliënten verwezen door de GI's nauwelijks is gestegen, zijn de totale uitgaven wel gestegen (+12%).*

Onze analyse is dat er een aantal punten in Alblisserdam zijn aan te wijzen waar de transformatie vorm krijgt. We noemen de schaal van Alblisserdam, de korte lijnen/snel schakelen praktijk van alle dag en de samenwerking met huisartsen in de vorm van het inzetten van een Kinderpsycholoog als POH en het primair onderwijs in de vorm van de inzet van Brugcoaches. Ook de inzet van school maatschappelijk werk in de scholen met sterke focus op korte lijnen met de jeugdprofessionals levert zichtbare resultaten op. Dit vertaalt zich niet aantoonbaar in de uitgaven. Dat gezegd hebbende weten we ook níet wat er anders gebeurd was.

Wel zien we in 2019 een significante daling van de verwijzingen door de medisch verwijzers sinds we de Kinderpsycholoog hebben. Die inzet lijkt geslaagd te zijn. Dit zien we niet alleen in de cijfers, maar ook uit de dialoog met de huisartsen die melden veel beter op maat zorg te kunnen leveren in afstemming met de kinderpsycholoog. Ook zien we dat 90% van de kinderen die 5 jaar geleden een Brugcoach traject hebben gevolgd nu hun diploma hebben gehaald. Of dit aantoonbaar door de

Brugcoaches komt weten we niet, wel weten we dat er grote twijfels waren of deze kinderen in één keer hun diploma zouden halen.

We zien dat het aantal kinderen dat de jeugdprofessionals van de Stichting Jeugdteams helpt stijgt, terwijl de formatie van de Stichting niet navenant stijgt. Ook zien we dat de instroom in de zorgmarkt vanuit de Stichting Jeugdteams daalt.

2. Welke top-3 thema's levert de analyse op waaraan u prioriteit wilt geven in de aanpak;

Op basis van bovenstaande analyse, gecombineerd met gegevens van onder ander het maatschappelijk werk komen wij tot de volgende top 5:

- (V)echtscheiding
- Armoede
- Psychische problemen
- Verstandelijke beperkingen
- Opvoedproblemen zoals gebruik van social media

Op 3 januari 2020 heeft het college een mail ontvangen die aandacht vraagt voor de gevolgen van uithuisplaatsingen. In deze mail wordt onder andere verwezen naar <https://www.dekinderombudsman.nl/nieuws/rapport-is-de-zorg-gegrond> In dit verband is het handig om mee te geven dat wij plannen op stapel hebben staan om, samen met Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam, en in het verlengde van de plannen Jeugdhulp naar voren extra aandacht te gaan besteden aan het voorkomen van uithuisplaatsingen. Hierover zijn wij in gesprek met de Stichting Jeugdteams.

3. Welke verdiepende vragen heeft u nog bij de beschikbare informatie?

We missen voorsnog een heldere analyse van de gegevens. We hebben nu vooral heel veel informatie, maar we willen met u zoeken naar een manier om van die beschikbare gegevens een instrument te maken dat ons helpt om grip te krijgen op de jeugdhulp.

Wij hebben veel vragen bij de cijfers. Enkele vragen die wij hebben zijn:

- Treedt een waterbedeffect op en hoe is dat zichtbaar?
- Overlappen deze cijfers met de cijfers van WMO, de WLZ, de bijstand en de Participatiewet?
- Is er een trend aan te geven hoe lang kinderen in zorg blijven?
- Is er een trend aan te geven op welke leeftijd kinderen in zorg komen?
- Wat is de, lokale, ontwikkeling in het PGB en wordt er gemonitord waarom ouders kiezen voor PGB en niet voor ZIN?
- Is er zicht op het aantal verlengingen van zorg en welk bedrag hier mee is gemoeid?
- Is terug te halen welke specifieke verwijzer (persoon) welke verwijzingen doet?
- Is er een mogelijkheid om de cijfers van de Stichting Jeugdteams in het dashboard te gaan gebruiken? Doorlooptijd, wachttijd, wie verwijst naar wat?

Tegelijkertijd weten we dat de achterliggende vraag over de stijging van de vraag naar jeugdhulp niet beantwoord wordt uit de cijfers alleen. Wij denken dat het antwoord daarop een nog verdiepende analyse vergt, al weten we uit de literatuur en nieuwe inzichten wel dat, zoals ook in het rapport van Van Montfoort wordt gezegd, er een groter onderliggend maatschappelijk probleem is. In dat kader willen wij graag met de andere gemeenten de link naar bijgaand artikel plaatsen en zouden we graag het regionale gesprek hierover aangaan.

<https://www.knack.be/nieuws/gezondheid/paul-verhaeghe-hoogleraar-psychologie-we-kweken-psiachtrische-patienten-bij-de-vleet/article-longread-1536455.html>

4. Welke bijzondere aspecten in uw lokale aanpak werken goed en zou u als *best practice* aan andere gemeenten aanraden?

Wij zijn tevreden over de samenwerking met de huisartsen in de vorm van een Kinderpsycholoog, de samenwerking met de politie, de samenwerking met het voortgezet onderwijs en bijvoorbeeld het Project Brugcoach waarbij we kinderen helpen in groep 8 en de brugklas om deze overstap succesvol te zetten.

Daarnaast zijn we tevreden over de manier waarop we het Sociaal Domein hebben vormgegeven. Niet in de vorm van een wijkteam of jeugdteam maar door het verbinden van allerlei partijen binnen ons Sociaal dorpsnetwerk met als spin in het web ons Centrum voor Jeugd en Gezin waarin het consultatiebureau, maatschappelijk werk en jeugdprofessionals in 1 gebouw gezamenlijk optrekken in sterke verbinding met het jongerenwerk en de politie.

Samen met het jongerenwerk wordt gewerkt aan preventieve projecten gebaseerd op indringend onderzoek bij de doelgroep en in samenwerking met onderwijs en gemeente. Route 22 is de naam van ons positief jeugdbeleid. Met Route22 willen we de kinderen en jongeren van Alblasterdam een fijne jeugd bieden en ze veilig & gezond laten opgroeien in een dorp dat beschikt over voldoende mogelijkheden voor kinderen en jongeren om zichzelf te ontplooiën en waar ze kansen zien voor de toekomst. Speerpunten van Route 22 zijn jeugdparticipatie door middel van de jeugdgemeenteraad en preventie bijvoorbeeld door de website www.moneyfit.nl.

5. Welke hulpvragen heeft u bij het aanpakken van de transformatie?

Zoals hierboven beschreven willen wij graag meer deskundigheid krijgen op het dashboard. Daarnaast zien wij graag de best practices van andere gemeenten, wij willen niet zelf allerlei wielen gaan uitvinden. Ook denken wij dat er verschillende (landelijke) fondsen zijn waar wij wellicht van gebruik kunnen maken, daar willen we graag hulp bij krijgen. En ten slotte is het wat ons betreft geenszins de bedoeling om allerlei taken die nu in de regio belegd zijn naar ons toe te halen. We willen een inhoudelijke beweging op gang brengen, maar beseffen ook dat wij dit met behulp van de kracht van de regio moeten doen.

6. Welke prioriteit geeft u aan de maatregelen die in de notitie 'Grip op jeugdhulp' worden beschreven als maatregelen op lokaal niveau? Deze maatregelen zijn hierna kort samengevat.

Maatregel	Actie	Toelichting
Budget + uitvoering ambulante hulp lokaal	Een deel van de lichte tot zware ambulante hulp kan net als de kortdurende ambulante hulp door de jeugdprofessional zonder beschikking verstrekt worden. Het voordeel hiervan is dat de jeugdprofessional geen beschikking hoeft te maken en de ambulante hulp laagdrempelig geboden kan worden.	Dit heeft voor ons de grootste prioriteit. Wij hebben de notitie waarin we dit verder uitwerken bij deze brief gevoegd. In die notitie kunt u lezen waarom we dit zo belangrijk vinden en wat we ervan verwachten.
Integraal budget multiprobleem gezinnen	De gemeente selecteert de meest complexe gezinnen en kijkt hoe met alle betrokkenen gekomen wordt tot een integrale oplossing, los van budgetten. Door als	Gemeente Alblasterdam zou hier in 2020 al in een pilot vorm mee willen beginnen. Systemisch werken lijkt de kern van de zaak te raken en onze gemeente is vanwege de

	gemeente een integraal budget beschikbaar te stellen, samengesteld vanuit 5% van het budget van ieder betrokken domein vormt de financiering niet langer een probleem.	schaal en de korte lijnen tussen de verschillende spelers uitermate geschikt om hier mee te experimenteren.
Afbouw aantal uithuisplaatsingen + Samenwerking met JB-keten	Om het aantal uithuisgeplaatste jongeren te verminderen organiseert de gemeente (eventueel gedelegeerd naar de Stichting Jeugdteams) op casusniveau het gesprek met alle betrokkenen om alternatieven te realiseren voor de uithuisplaatsing.	Eerder al lanceerde Alblasserdam een plan om op niveau Drechtsteden Noord met regionaal werkende voogden te gaan werken om hiermee doorzettingsmacht te verbinden aan de lokale kennis en mogelijkheden. Graag verbinden wij dit aan de pilot Samenwerken met JB keten.
Voorliggend Veld	Goed inrichten van het voorliggend veld passend bij hulpvragen.	Wij denken dat we sterke projecten op de plank hebben die een belangrijk onderdeel van het preventieve veld kunnen vullen. Te denken valt hierbij aan verschillende plannen die wij op het snijvlak van Jongerenwerk en laagdrempelige jeugdhulp kunnen opstarten. Daar hebben we (aanjaag)geld voor nodig. Wij denken dan aan middelen uit het transformatiefonds,
Sociale kaart beschikingsvrije hulp en begeleiding	Per gemeente een duidelijke en toegankelijke sociale kaart met de beschikingsvrije hulp en begeleiding die beschikbaar is. Om de verwijzing vanuit de (wijk)teams/jeugdprofessionals naar de preventieve jeugdhulp vaker te realiseren is een verbindingsofficier of sociaal makelaar een oplossing.	Sinds enkele jaren beschikt Alblasserdam over een interactieve app waarin de gehele sociale kaart is opgenomen. Gebruikers kunnen via die app inhoudelijke vragen stellen, informatie delen, bellen, mailen en appen. Recent hebben wij die app gerevitaliseerd. Daarbij zijn wij een website aan het ontwikkelen waar iedere Alblasserdammer met welke zorg- of hulpvraag dan ook terecht kan én ontwikkelen wij een fysieke integrale toegang. Wij weten vooralsnog niet hoe een verbindingsofficier of sociaal makelaar hier in past.